

FI lausuntopyyntö VaVa syksy 2017

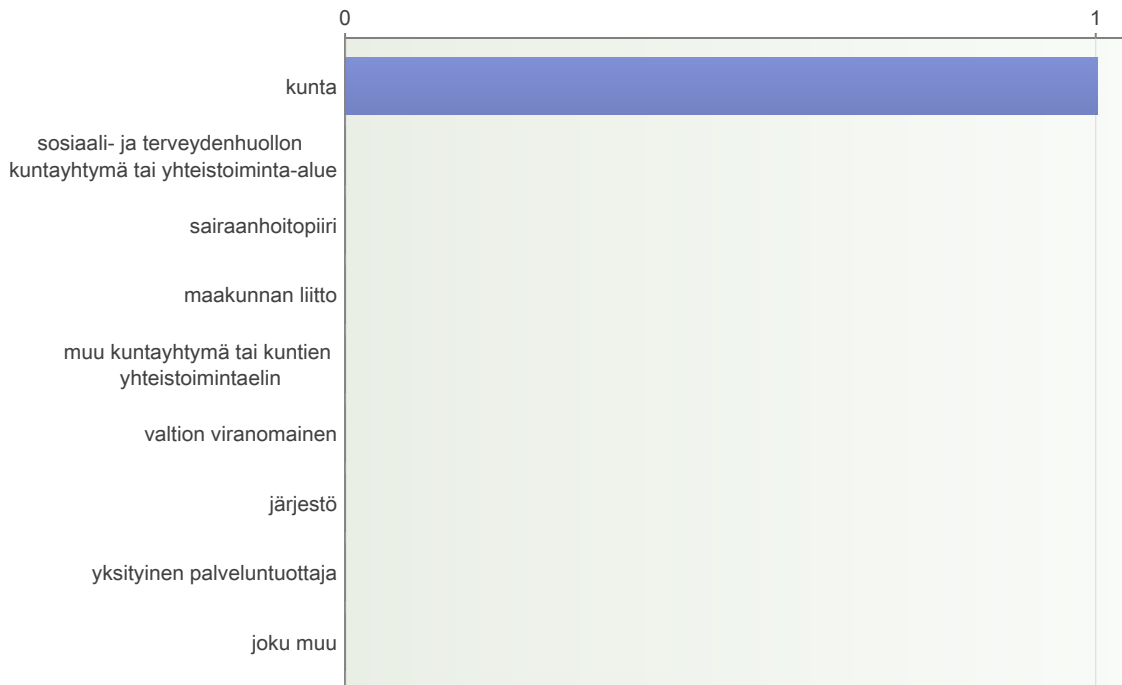
1. TAUSTATIEDOT

Vastaajien määrä: 1

Vastaajatahon virallinen nimi	Vastauksen kirjanneen henkilön nimi	Vastauksen vastuuhenkilön yhteystiedot, sähköposti ja puhelinnumero	Lausunnon käsittelypäivämäärä toimitilimessä	Toimielimen nimi
Marttilan kunta	Heini Luoma	Heini Luoma, heini.luoma@marttila.fi, puh. 044-7449210	4.12.2017	Kunnanhallitus

2. Onko vastaaja

Vastaajien määrä: 1

3. 1. Voidaanko ehdotetulla valinnanvapauslailla osaltaan kaventaa väestön terveys- ja hyvinvointieroja sekä parantaa palvelujen yhdenvertaista saatavuutta?

Vastaajien määrä: 1

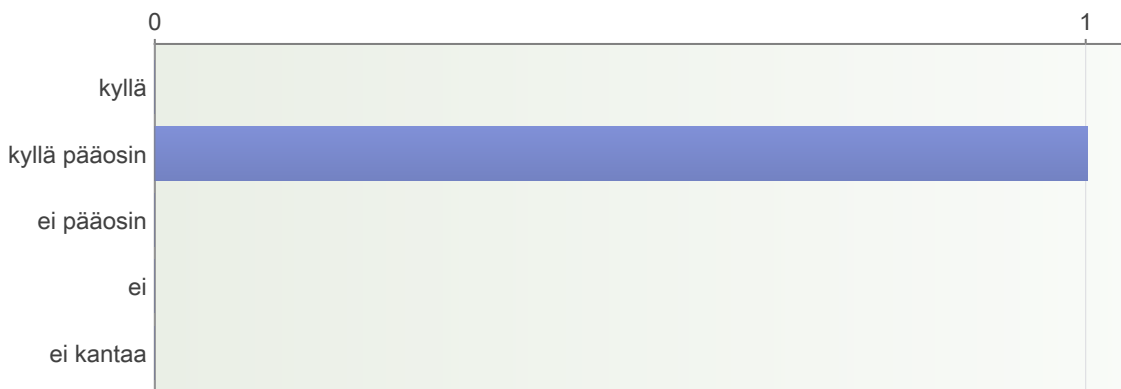
4. Vapaamuotoiset huomiot.

Vastaajien määrä: 1

- Periaatteessa esitetty malli mahdollistaa terveys- ja hyvinvointierojen kaventumisen. Uudistus ei kuitenkaan automaattisesti takaa palveluiden yhdenvertaista saatavuutta. Esitetyn mallin monimutkaisuus todennäköisesti heikentää hoitoketjujen hallintaa ja palveluiden integraatiota, kun maakunnilla ei ole tosiasiallista valtaa palvelutuotannon ohjauksessa. Suuri osa palveluista siirtyy yritysten vastuulle ja markkinaperusteiseen ohjaukseen. Myös alueelliset erot saattavat esitetyssä mallissa ko-rostua entisestään. Valinnanvapausmalli on monimutkainen ja vaikeaselkoinen, mikä ei sovi kaikille asiakasryhmille ja voi sitä kautta lisätä terveys- ja hyvinvointieroja. Jo tälläkin hetkellä esim. palvelu- ja tarvitsevat ikäihmiset sekä päihde- ja mielenterveysasiakkaat tarvitsevat paljon ohjausta palveluiden käyttämisessä ja yhteensovittamisessa.

5. 2. Edistääkö valinnanvapauslakiluonnos tarkoituksenmukaisella tavalla asiakkaan vaikutusmahdollisuuksia omiin palveluihin?

Vastaajien määrä: 1

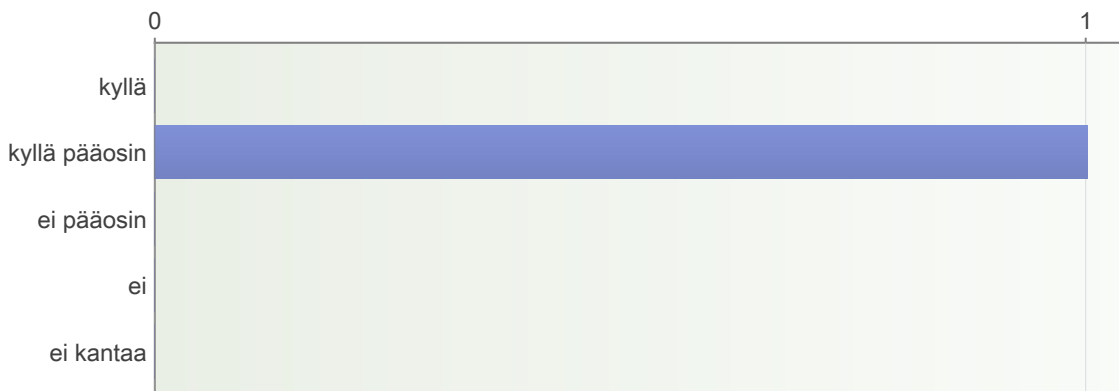
6. Vapaamuotoiset huomiot.

Vastaajien määrä: 1

- Asiakkaan vaikutusmahdollisuudet toteutuvat erityisesti niillä alueilla, joilla on useita palveluntarjoajia. Pienillä paikkakunnilla ja harvaan asutuilla seuduilla vaikutusmahdollisuudet ovat vähäisemmät. Asiakkailla pitää olla riittävästi tietoa valintansa perusteeksi. Tämän toteutuminen varsinkin heikoimmassa asemassa olevien asiakkaiden osalta on haasteellista. Esitetyn mallin monimutkaisuus vaikeuttaa asiakkaan näkökulmasta palvelukokonaisuuden hahmottamista.

7. 3. Antaako lakiluonnos asiakkaalle riittävät mahdollisuudet hakeutua asiakkaan omaan tilanteeseen sopivaan palveluun?

Vastaajien määrä: 1

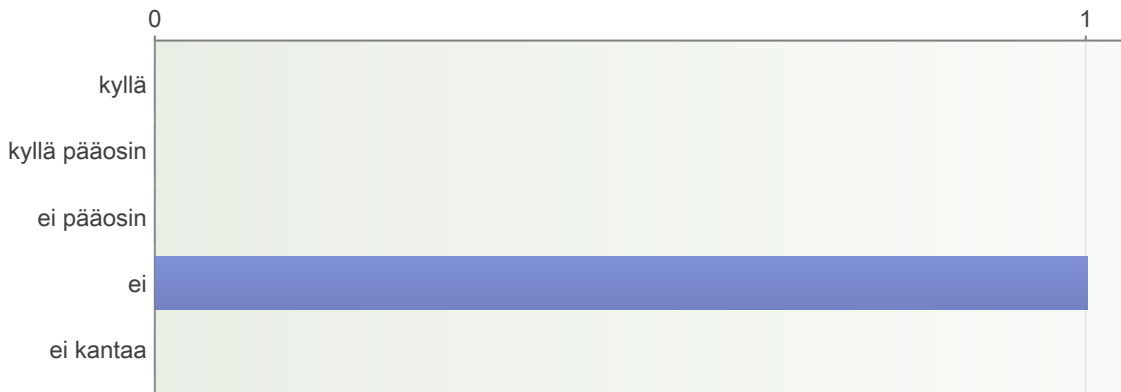
8. Vapaamuotoiset huomiot.

Vastaajien määrä: 1

- Lähtökohtaisesti lakiluonnos antaa mahdollisuuden hakeutua omaan tilanteeseen sopivaan palveluun. Tämän toteutuminen edellyttää kuitenkin, että asiakkaalla on tosiasiallisesti valittavana eri vaihtoehtoja ja hän pystyy arvioimaan riittävän hyvin palvelutarpeensa ja vertailemaan eri vaihtoehtoja. Järjestelmän monimutkaisuus heikentää tätä.

9. 4. Jos asiakkaalla on laaja-alaisia palveluntarpeita, toteutuuko lakiluonnoksen perusteella asiakkaan mahdollisuus saada tarpeen mukaisella tavalla yhteen sovitettuja palveluja?

Vastaajien määrä: 1

10. Vapaamuotoiset huomiot.

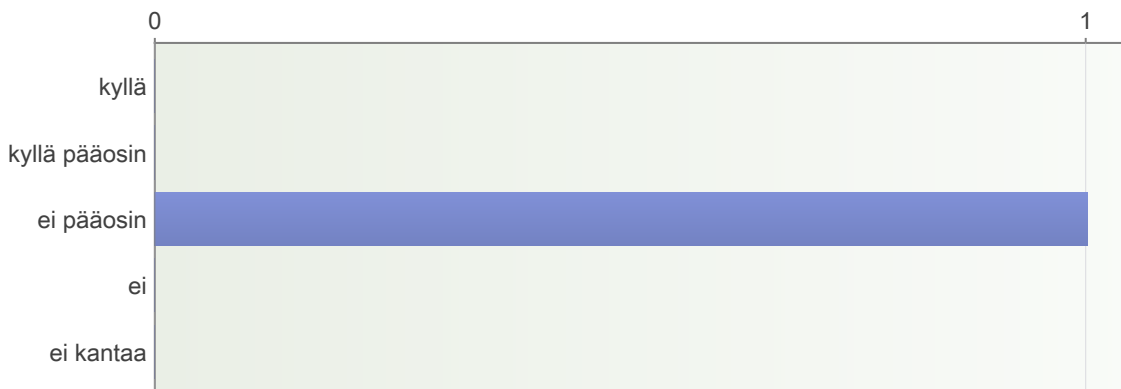
Vastaajien määrä: 1

- Integraatio on ongelmallista erityisesti useita palveluja samanaikaisesti tarvitsevien asiakkaiden kohdalla, koska palvelut hajautuvat eri toimijoille (tiedonkulku, tietosuoja, tiedolla johtaminen).

Lakiluonnoksen mukaan maakunnan pitää huolehtia em. asiakasryhmien palvelukokonaisuuden määrittelemisestä ja asiakasta koskevan tiedon hyödyntämisestä eri tuottajien välillä. Maakunnan tosiasialliset mahdollisuudet tässä tehtävässä ovat rajalliset. Tuottajien valvonta edellyttää huomattavia asiantuntijaresursseja.

11. 5. Turvaako lakiluonnos palvelujen horisontaalisen ja vertikaalisen integraation?

Vastaajien määrä: 1

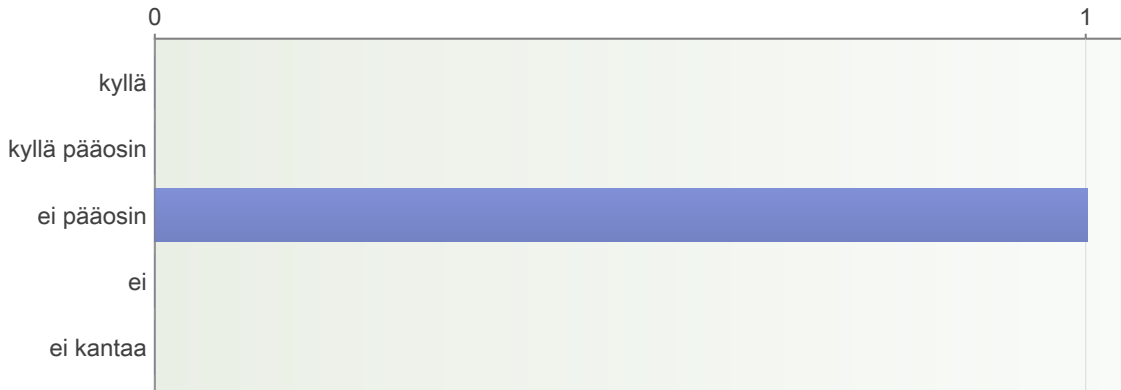
12. Vapaamuotoiset huomiot.

Vastaajien määrä: 1

- Monituottajamalli ja palveluiden vieminen markkinoille uhkaa horisontaalista integraatiota. Suoran valinnan palveluissa korostuvat terveydenhuollon palvelut, jolloin sosiaali- ja terveydenhuollon välinen integraatio uhkaa jäädä heikoksi. Palveluiden johtaminen ja ohjaus on esitettyssä mallissa haastavaa.

13. 6. Antaako esitys maakunnille riittävät edellytykset järjestämisvastuun toteuttamiseen?

Vastaajien määrä: 1

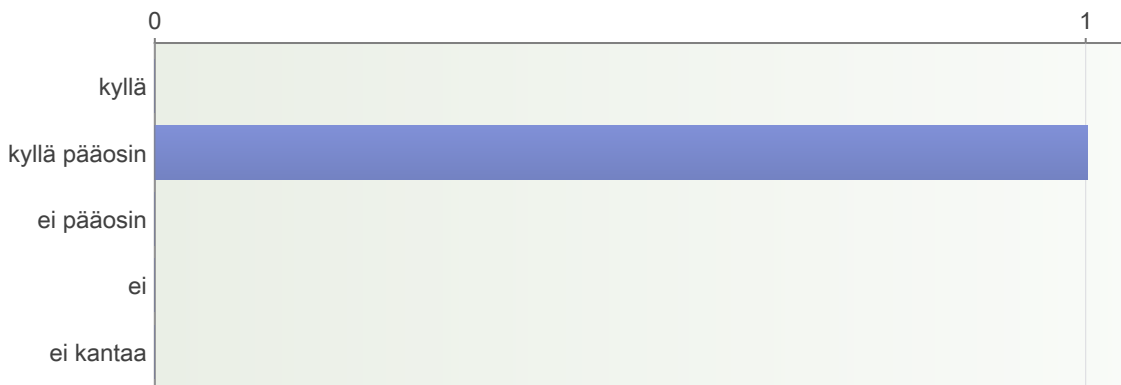
14. Vapaamuotoiset huomiot.

Vastaajien määrä: 1

- Maakuntien itsehallinto on jäämässä hyvin vähäiseksi. Suoran valinnan palveluita maakunta voi tuottaa omassa liikelaitoksessaan. Maakunnan järjestämisvastuuta rajoitetaan kuitenkin hyvin merkittävällä tavalla valinnanvapauslainsäädännöllä, koska maakunnan on pakko tarjota asiakasseteli ja henkilökohtainen budjetti laissa säädetyissä palveluissa.

15. 7. Edistääkö lakiluonnos toimintatapojen muutosta ja uusien palveluinnovaatioiden käyttöönottoa?

Vastaajien määrä: 1

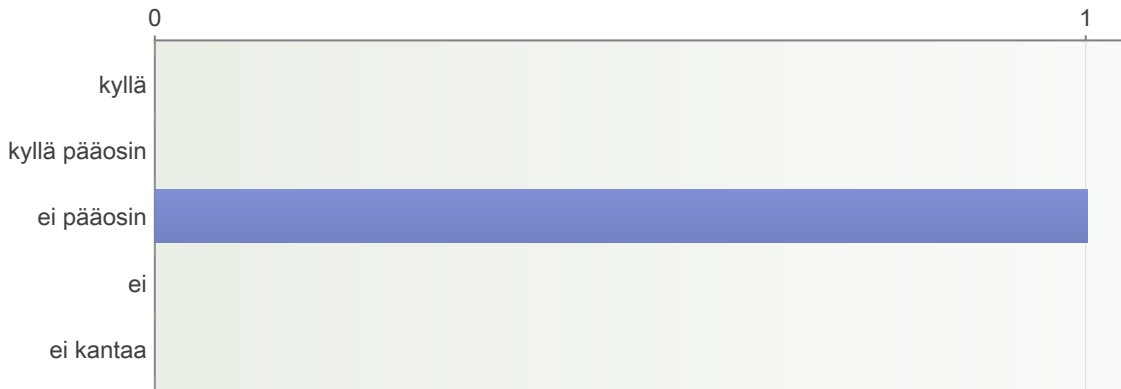
16. Vapaamuotoiset huomiot.

Vastaajien määrä: 1

- Lähtökohtaisesti lakiluonnos tukee näitä tavoitteita. On kuitenkin huomattava, että nämä tavoitteet eivät sinänsä edellytä valinnanvapausuudistusta vaan niitä voidaan edistää muutenkin.

17. 8. Antaako valinnanvapauslakiluonnos yhdessä muun maakunta- ja sote-uudistuksen kanssa riittävät edellytykset saavuttaa 3 miljardin euron kustannusten kasvun hillinnän tavoite?

Vastaajien määrä: 1

18. Vapaamuotoiset huomiot.

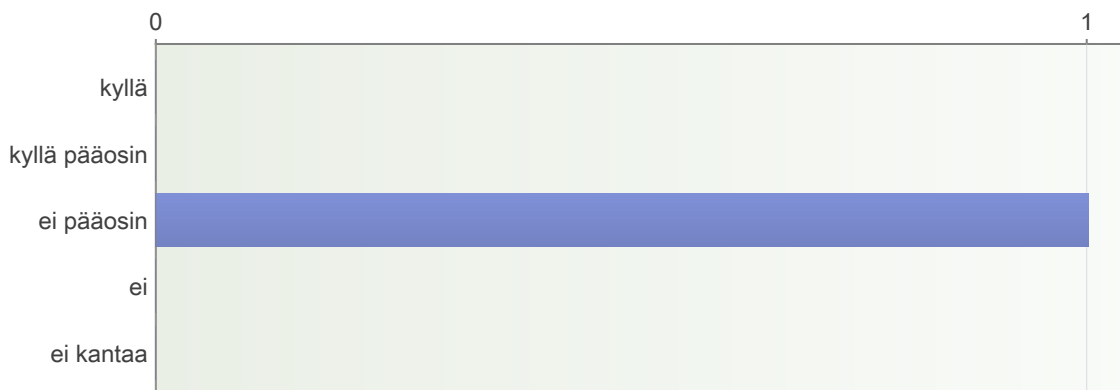
Vastaajien määrä: 1

- Esitetyssä muodossaan valinnanvapaus tulee todennäköisesti kasvattamaan kustannuksia erityisesti alkuvaiheessa. Maakunnan oikeutta päättää palvelujen tuotantotavasta ja ohjata palvelukokonaisuutta rajoitetaan. Yksityistä palvelutuotantoa tulee siirtymään julkisesti rahoitetuksi, mikä jo itsessään lisää kustannuksia. Myös ICT-kustannukset, mallin aiheuttamat hallinnolliset kustannukset sekä henkilökohtainen budjetti, asiakasseteli ja suun hoidonpalvelut tulevat lisäämään kustannuksia.

Kustannusten hallinnassa olennaista on sote-palveluiden toimiva horisontaalinen integraatio, mikä ei esitetyssä mallissa toteudu. Keskittäminen tuo säästöjä myös lisääntyvän teknologian kohdalla. Joka paikkaan ei saada uusinta, kallista teknologiaa. Kustannussäästöjen saavuttaminen edellyttää maakuntien aseman vahvistamista palveluiden kokonaisuuden hallinnassa. Kustannusten kasvupaineita sisältyy myös mm. kaksinkertaisiin palvelukanaviin (opiskelijoiden terveydenhuolto ja työterveyshuolto).

19. 9. Sosiaali- ja terveydenhuollon valinnanvapauslakiluonnoksen 3 luvussa säädettäisiin asiakkaan suoran valinnan sosiaali- ja terveystalvuluista. 9a. Turvaavatko maakunnan liikelaitoksen suoran valinnan palvelujen tuotantoa koskevat säännökset (mm. 16 §) palvelujen yhdenvertaisen saatavuuden kaikissa olosuhteissa?

Vastaajien määrä: 1

20. Vapaamuotoiset huomiot.

Vastaajien määrä: 1

- Valinnanvapausmallissa maakunnalla ei enää ole yhtiöittämisvelvollisuutta valinnanvapauden piirissä olevien palveluiden tuotannon osalta. Jos maakunnan liikelaitos tuottaa itse valinnanvapauden piirissä olevia palveluita, sille asetetaan käytännössä pitkälti samat vaatimukset kuin yhtiömuotoisessa toiminnassa. Myös kunnilla tulee olla oikeus tuottaa sote-palveluja kuten muillakin toimijoilla.

21. 9b. Onko lakiluonnoksen 18 §:ssä säädetty sote-keskuksen lakisääteinen palveluvalikoima sisällöltään ja laajuudeltaan tarkoituksenmukainen?

Vastaajien määrä: 1

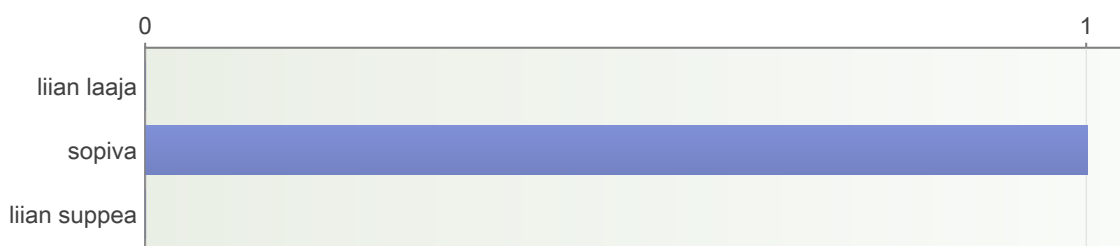
22. Vapaamuotoiset huomiot.

Vastaajien määrä: 1

- Pykälän 1 momentissa määritellyt palvelut riittävät vähän palveluja tarvitseville asiakkaille. Laki-luonnoksessa on lueteltu neljä alaa: sisätaudit, geriatría, lastentaudit ja silmätaudit. Esityksestä puuttuu kuitenkin esim. psykiatria, joka voi olla hyvinkin perusteltu. Erikoisalán konsultaatioiden osalta maakunnalla pitää olla itsenäinen päätösvalta, järjestetäänkö niitä ja missä laajuudessa ja millä mallilla. Tarpeet vaihtelevat alueittain ja muuttuvat ajan mukana.

23. 9c. Onko lakiluonnoksen 18 §:ssä säädetty suunhoidon yksikköjen lakisääteinen palveluvalikoima sisällöltään ja laajuudeltaan tarkoituksenmukainen?

Vastaajien määrä: 1

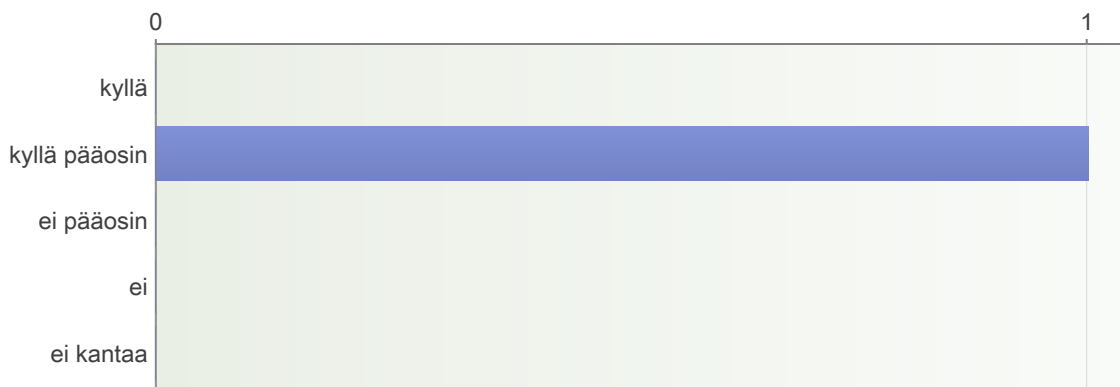
24. Vapaamuotoiset huomiot.

Vastaajien määrä: 1

- Esityksestä puuttuvat kokonaan suun hoidon palveluihin liittyvät laboratoriopalvelut. Niiden järjestäminen jää epäselväksi.

25. 9d. Onko lakiluonnoksen 18 § sote-keskuksen suoran valinnan palveluista riittävän selkeä siltä osin, mitkä palvelut kuuluvat suoran valinnan palvelujen piiriin ja mitkä kuuluvat maakunnan liikelaitoksen tuottamiin muihin kuin suoran valinnan palveluihin?

Vastaajien määrä: 1

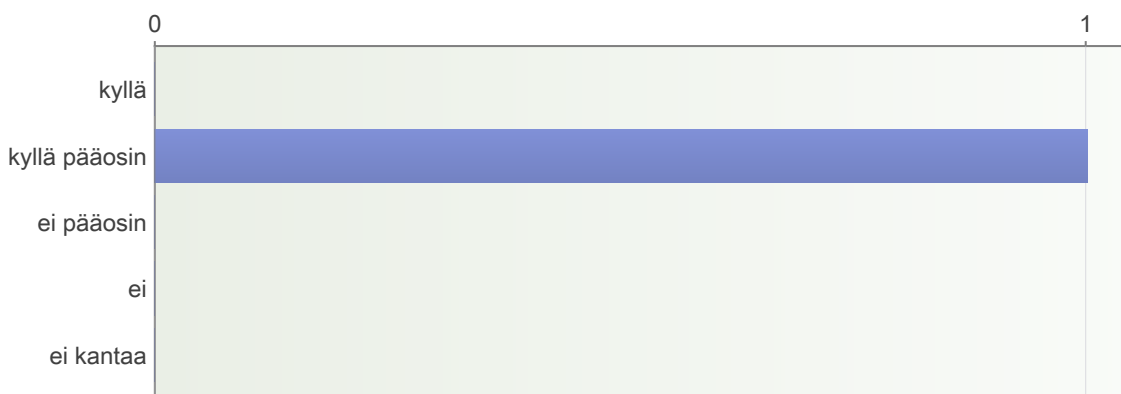
26. Jos ei, niin miten olisi tarkoituksenmukaista määritellä ne perusteet, joilla määritellään tarkemmin sote-keskuksissa tuotettavat palvelut?

Vastaajien määrä: 1

- Kotisairaanhoidon ja fysioterapian osalta on epäselvää, mikä kuuluu sote-keskukselle ja mikä asiakassetelipalvelun piiriin.

27. 9e. Onko lakiluonnoksen 18 § suunhoidon suoran valinnan palveluista riittävän selkeää siltä osin, mitkä palvelut kuuluvat suoran valinnan palvelujen piiriin ja mitkä kuuluvat maakunnan liikelaitoksen tuottamiin muihin kuin suoran valinnan palveluihin?

Vastaajien määrä: 1

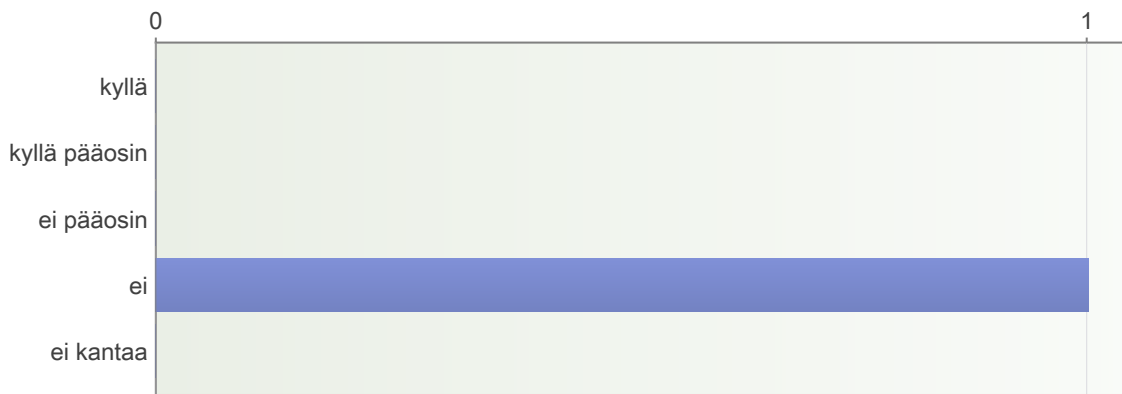
28. Jos ei, niin miten olisi tarkoituksenmukaista määritellä ne perusteet, joilla määritellään tarkemmin suunhoidon yksiköissä tuotettavat palvelut?

Vastaajien määrä: 1

- Jää epäselväksi, mitä palveluja lakiluonnoksessa esitetyillä ammattihenkilöiden konsultaatio- ja vastaanottopalveluilla tarkoitetaan ja mikä taho vastaa niiden tuotannosta ja kustannuksista.

29. 9f. Ovatko säännökset (mm. 18 § ja 37 §) sosiaalihuollon osalta tarkoituksenmukaisia ja riittäviä?

Vastaajien määrä: 1

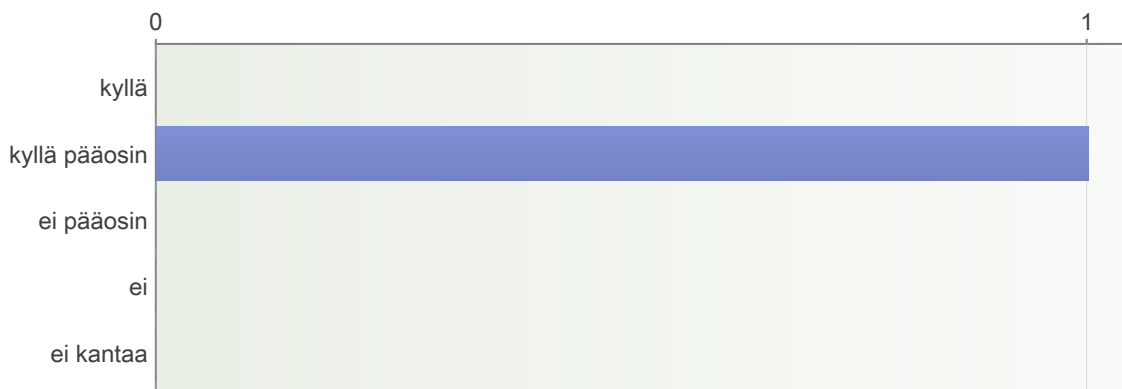
30. Vapaamuotoiset huomiot.

Vastaajien määrä: 1

- Esitetyssä mallissa sosiaalihuollon palvelujen tarjonta sote-keskuksissa vaikuttaa teennäiseltä ja irralliselta osiolta. Tarkoituksenmukaisempaa on, että sosiaalihuollon ammattihenkilöistä muodostettu ryhmä toimii suoraan maakunnan alaisuudessa eikä maakunnan liikelaitoksessa.

31. 10. Lakiluonnoksen 4 luvussa säädettäisiin asiakkaan mahdollisuuksista valita maakunnan liikelaitos. 10a. Antaako lakiluonnoksen 21 § asiakkaalle tarkoituksenmukaiset mahdollisuudet valita liikelaitos?

Vastaajien määrä: 1

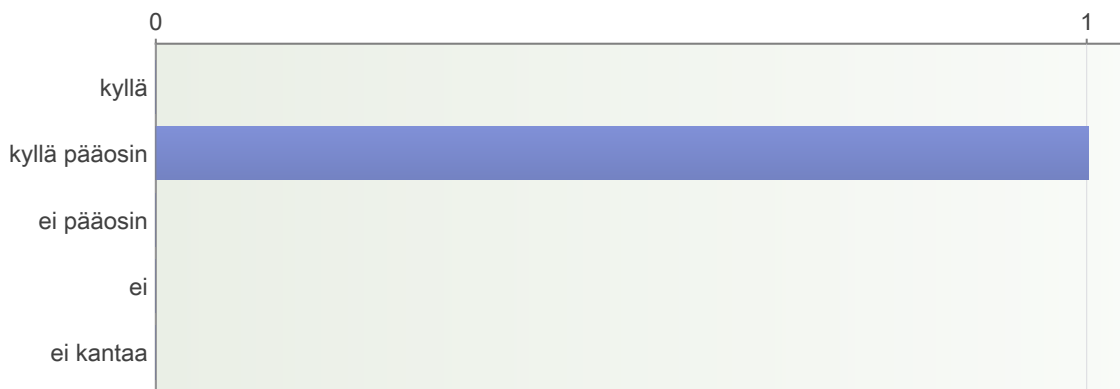
32. Vapaamuotoiset huomiot.

Vastaajien määrä: 1

- Valinnanvapaudessa yli maakuntarajojen voi tulla ongelmallisia tilanteita mm. palvelutarpeen arvioinnissa ja maakuntien välisessä laskutuksessa. Valinnanvapaus maakuntarajojen yli pitää rajoittaa tietyissä tilanteissa, esim. lastensuojelun tarpeen arvioinnissa.

33. 10b. Entä antaako lakiluonnoksen 22 ja 23 § asiakkaalle tarkoituksenmukaiset mahdollisuudet valita liikelaitoksen palveluyksikkö/yksiköt?

Vastaajien määrä: 1

34. Vapaamuotoiset huomiot.

Vastaajien määrä: 1

- Asiakkaan valinnanvapaus ei ole kaikissa tilanteissa tarkoituksenmukaista. Valintaoikeutta pitää voida rajata mm. lastensuojelussa ja päihde- ja mielenterveyspalveluissa tilanteissa, jolloin asiakas voi omilla valinnoillaan vältellä tarpeellista palvelua.

35. 11. Lakiluonnoksen 5 luvussa säädettäisiin asiakassetelin käytöstä asiakkaan valinnanvapauden lisäämisessä. 11a. Onko lakiluonnoksen 24 §:ssä säädetty asiakasseteli sisällöltään ja laajuudeltaan tarkoituksenmukainen?

Vastaajien määrä: 1

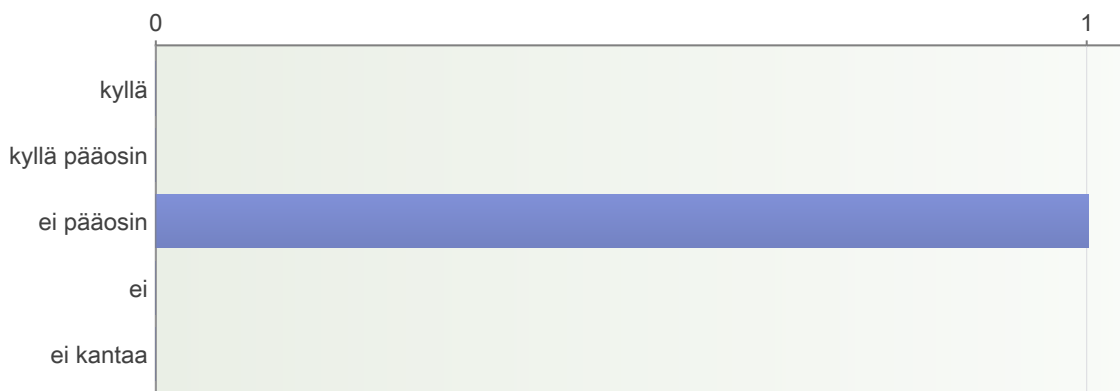
36. Vapaamuotoiset huomiot.

Vastaajien määrä: 1

- Maakunnilla tulee olla kaikissa tilanteissa oikeus päättää, mitä palveluja tuotetaan asiakassetelillä. Silloin palvelukokonaisuus pysyy paremmin hallinnassa. Julkinen sektori hankkii jo nyt huomattavan paljon palveluja yksityisiltä palveluntuottajilta.

37. 11b. Onko maakunnan liikelaitoksella 24 §:n 2 ja 3 momentissa säädettyjen rajausten perusteella edellytykset turvata riittävät palvelut kustannustehokkaalla tavalla?

Vastaajien määrä: 1

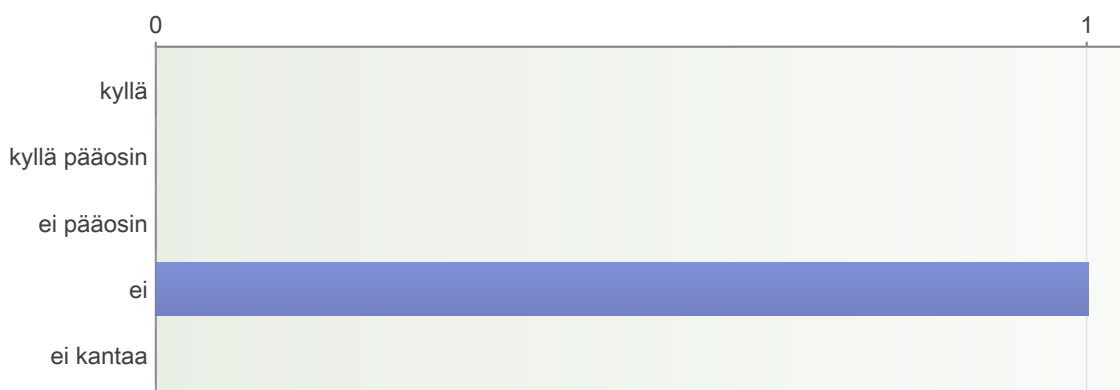
38. Vapaamuotoiset huomiot.

Vastaajien määrä: 1

- Maakunnan tulee saada päättää asiakassetelien myöntämisestä, mikäli se palvelukokonaisuuden kannalta katsotaan tarpeelliseksi.

39. 11c. Onko lakiluonnoksen 24 §:n sääntely riittävä erikoissairaanhoidon valtakunnallisen ja alueellisen palvelujärjestelmän turvaamisen näkökulmasta?

Vastaajien määrä: 1

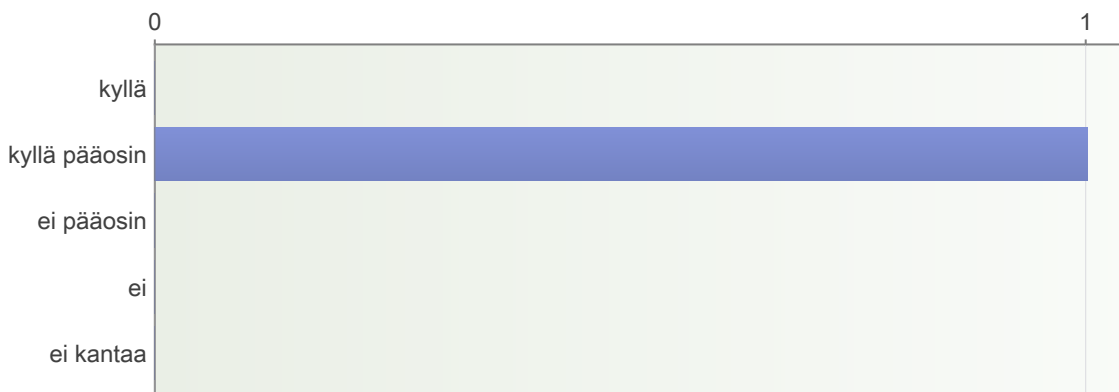
40. Vapaamuotoiset huomiot.

Vastaajien määrä: 1

- Esitetty malli heikentää merkittävästi maakuntien liikelaitosten mahdollisuutta taata riittävät ja laadukkaat erikoissairaanhoidon palvelut ja erityisesti ympärivuorokautinen päivystysvalmius koko maassa. Palvelukokonaisuuksien toimivuus ja potilasturvallisuus vaarantuu hoitoketjujen hajotessa. Asiakassetelin käyttöönotto erikoissairaanhoidossa johtaa siihen, että pätevät työntekijät siirtyvät yksityiselle sektorille, jossa mm. päivystysvelvoite on pienempi. Päivystysvelvollisuus pitää tasapuolisuuden nimissä määrätä myös yksityisille toimijoille, jos erikoissairaanhoidon palveluja tuotetaan esitetyllä asiakassetelimallilla.

41. 11d. Ovatko asiakasseteliä koskevat säännökset asiakkaan aseman ja oikeuksien näkökulmasta tarkoituksenmukaisia?

Vastaajien määrä: 1

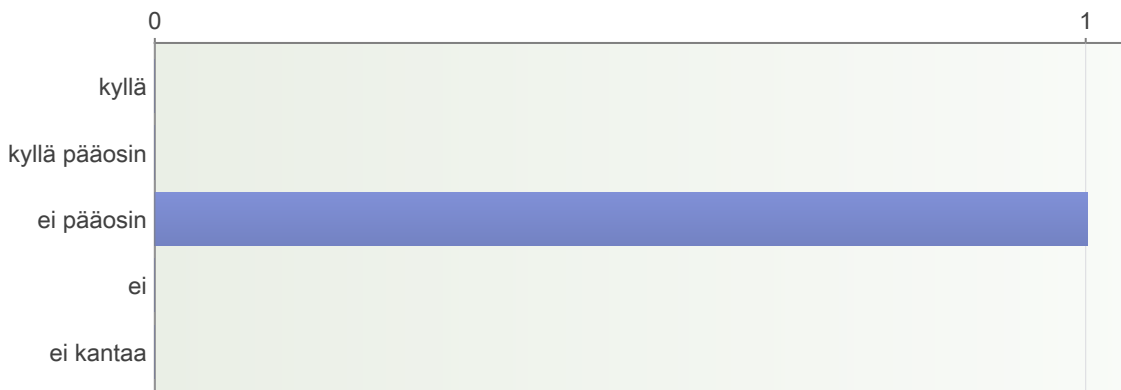
42. Vapaamuotoiset huomiot.

Vastaajien määrä: 1

- Vaarana on, että vaikeimmin hoidettavat asiakkaat jäävät yksin maakunnan vastuulle. Valinnanvapausmalli on erittäin monimutkainen eikä asiakkaalla ole välttämättä riittävästi kykyä arvioida omaa tilannettaan ja valita tarkoituksenmukaisinta palvelua.

43. 11e. Turvaako asiakassetelijärjestelmä maakunnalle riittävät ohjaus- ja vaikutusmahdollisuudet järjestämisvastuun toteuttamisen näkökulmasta?

Vastaajien määrä: 1

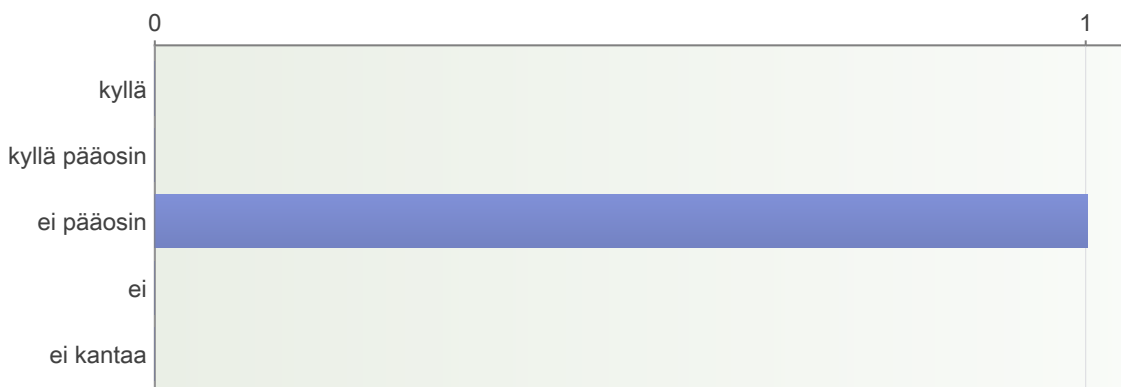
44. Vapaamuotoiset huomiot.

Vastaajien määrä: 1

- Maakunta valitsee palveluntuottajat asiakassetelipalvelutuottamiseen ilmoittautuneiden joukosta. Lisäksi maakunta voi peruuttaa tai irtisanoa sopimuksen toimimattoman palveluntuottajan kanssa. Maakunnan ohjauskeinoissa on myös asiakassetelin kannustinperusteinen osuus, jonka palveluntuottaja saa silloin kun palvelu täyttää etukäteen määritellyt palvelun laadun ja vaikuttavuuden kriteerit. Maakunnan oikeutta päättää järjestämisvastuulle kuuluvien palveluiden tuottamisesta on merkittävästi rajoitettu. Maakunnalla on lakisääteinen velvollisuus tarjota asiakasseteli laissa säädetyissä palveluissa. Maakunnalla pitää olla oikeus päättää, missä palveluissa ja missä laajuudessa asiakasseteli otetaan käyttöön. Tämä mahdollistaisi parhaiten palvelukokonaisuuden hallinnan.

45. 12. Lakiluonnoksen 6 luvussa säädettäisiin henkilökohtaisen budjetin käytöstä asiakkaan valinnanvapauden lisäämisessä. Mahdollistavatko säännökset asiakkaalle riittävät mahdollisuudet vaikuttaa tarvitsemiensa palvelujen toteutukseen?

Vastaajien määrä: 1

46. Vapaamuotoiset huomiot.

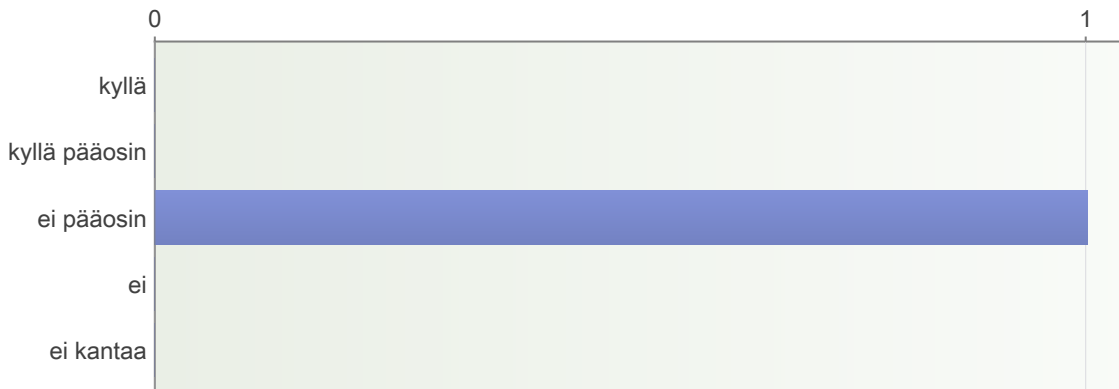
Vastaajien määrä: 1

- Henkilökohtaisen budjetin käyttö on tarkoitettu henkilöille, joilla on jatkuvaa hoidon ja huolenpidon tarvetta ja jotka pystyvät joko itse tai tuettuna suunnittelemaan ja hankkimaan omat palvelunsa. Kohderyhmään kuuluu käytännössä hyvin vähän asiakkaita, jotka pystyvät täysin itsenäisesti huolehtimaan palveluistaan. Henkilökohtaisen budjetin toteuttaminen tulee lisäämään tarvetta asiakkaalle annettavaan ohjaukseen, mikä vaatii paljon henkilöstöresursseja. Vaarana on, että vaikeimmin hoidettavat asiakkaat jäävät maakunnan vastuulle.

Henkilökohtaisen budjetin käyttöönoton aiheuttamia kustannus- ja muita vaikutuksia on erittäin vaikea arvioida. Sen käyttöönotto pitää toteuttaa korkeintaan kokeiluonteisena maakunnan harkinnan mukaan. Päätös henkilökohtaisen budjetin käytöstä pitää olla maakunnalla.

47. 13. Lakiluonnoksen 7 luvussa säädettäisiin asiakkaan neuvonnasta ja ohjauksesta sekä palvelutarpeen arvioinnista. Lisäksi lakiluonnoksen 5 §:ssä säädettäisiin asiakkaalle tehtävästä yhdestä asiakassuunnitelmasta. Turvaavatko säännökset riittävän hyvin asiakkaan oikeudet sekä palvelujen toteuttamisen asiakkaan tarpeita vastaavasti?

Vastaajien määrä: 1

48. Vapaamuotoiset huomiot.

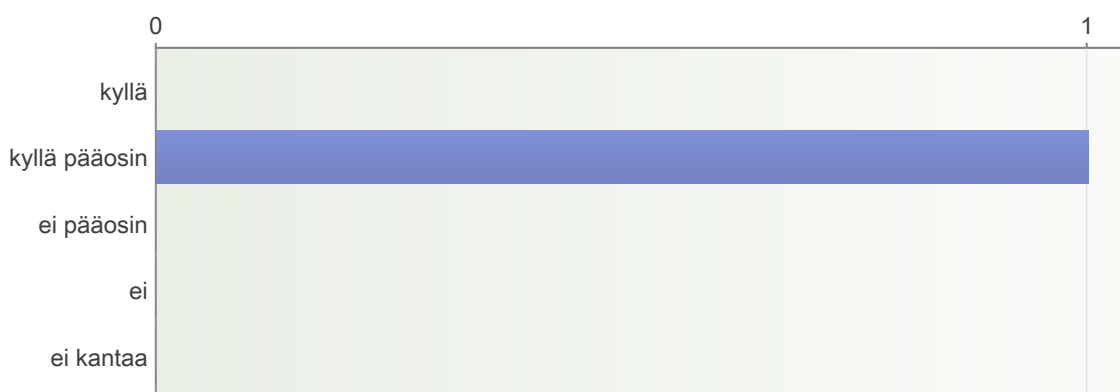
Vastaajien määrä: 1

- Esityksen mukaan maakunnan liikelaitos vastaa siitä, että asiakassuunnitelma muodostaa asiakkaan palvelutarpeen kannalta tarkoituksenmukaisen kokonaisuuden. Tällä pyritään turvaamaan palvelujen yhteensovittaminen, mikä sinänsä on kannatettavaa. Esityksen mukaan asiakassuunnitelman laatimisesta vastaa eri tilanteissa eri tahot. Tämä tulee käytännössä aiheuttamaan päällekkäistä työtä ja vaikeuttaa kokonaisuuden koordinoitua. Yksittäisellä asiakkaalla voi olla lukuisia palveluntuottajia, mikä tuo haasteita eri toimijoiden väliseen tiedon kulkuun. Tämä voi vaarantaa asiakkaan oikeudet.

Ongelmallista on asiakassuunnitelman sitovuus suhteessa sosiaalihuollon hallintopäätöksiin ja terveydenhuollon hoitopäätöksiin sekä eri toimijoiden välisiin sopimuksiin. Asiassa on huomioitava myös yksityisyyden suojaan liittyvät kysymykset. Asian edellyttämien tietojärjestelmien tekeminen vaatii paljon aikaa.

49. 14. Lakiluonnoksen 8 luvussa säädettäisiin palveluntuottajien hyväksymis- ja sopimusmenettelyistä. 14a. Ovatko säännökset hyväksymismenettelyistä lakiluonnoksen tavoitteiden kannalta tarkoituksenmukaisia?

Vastaajien määrä: 1

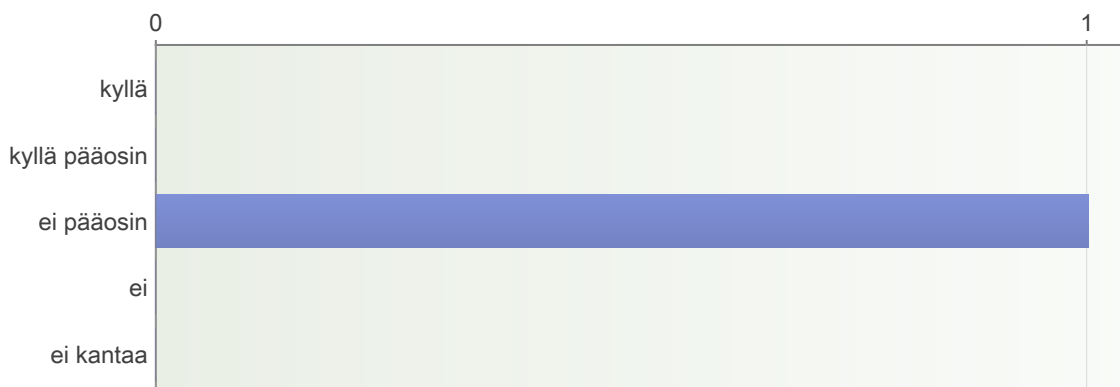
50. Vapaamuotoiset huomiot.

Vastaajien määrä: 1

- Hyväksymismenettely on välttämätöntä, jotta maakunta pystyy ohjaamaan palvelujen tuottamista. Esityksessä jää epäselväksi, sisällytetäänkö 42 §:n mukaiset ehdot myös sopimuksiin. Maakunnalla pitää olla oikeus tarkastaa myös 46 §:ssä mainitut pysyväisluonteiseen asumiseen käytettävät tilat. Lisäksi asiakkaan oikeudellinen suhde eri osapuoliin on epäselvä.

51. 14b. Varmistaako hallintopäätöstä ja ehtojen asettamista koskeva sääntely (42 §) riittävät mahdollisuudet maakunnan järjestämisvastuun toteuttamiseen.

Vastaajien määrä: 1

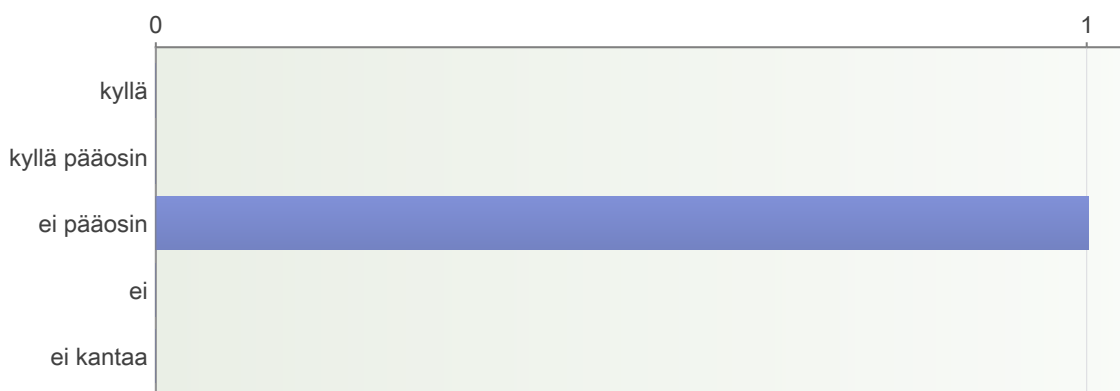
52. Vapaamuotoiset huomiot.

Vastaajien määrä: 1

- Hyväksyessään suoran valinnan palveluiden tuottajan ja asiakassetelipalveluntuottajan maakunta hyväksyy samalla ne palvelut, joita em. hankkivat muilta palveluntuottajilta. Maakunnalla on suuritöinen valvontavastuu, mikä sinänsä on erittäin tärkeää, mutta vaatii maakunnalta paljon henkilöstöresursseja.

53. 14c. Ovatko säännökset sopimusmenettelyistä lakiluonnoksen tavoitteiden kannalta tarkoituksenmukaisia?

Vastaajien määrä: 1

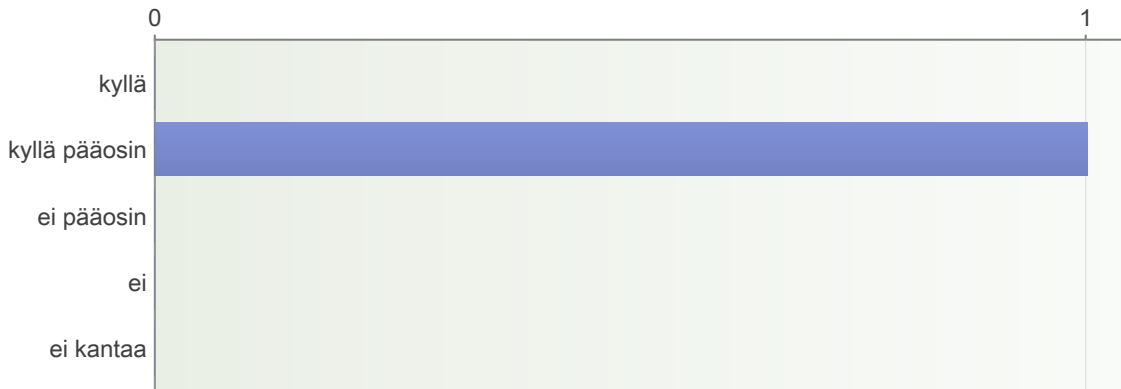
54. Vapaamuotoiset huomiot.

Vastaajien määrä: 1

- Esityksessä jää epäselväksi, sisällytetäänkö 42 §:n mukaiset ehdot myös sopimukseen.

55. 15. Lakiluonnoksen 9 luvussa säädettäisiin palvelujen tuottamisesta ja palveluntuottajien velvoitteista. Ovatko säännökset lakiluonnoksen tavoitteiden kannalta tarkoituksenmukaisia?

Vastaajien määrä: 1

56. Vapaamuotoiset huomiot.

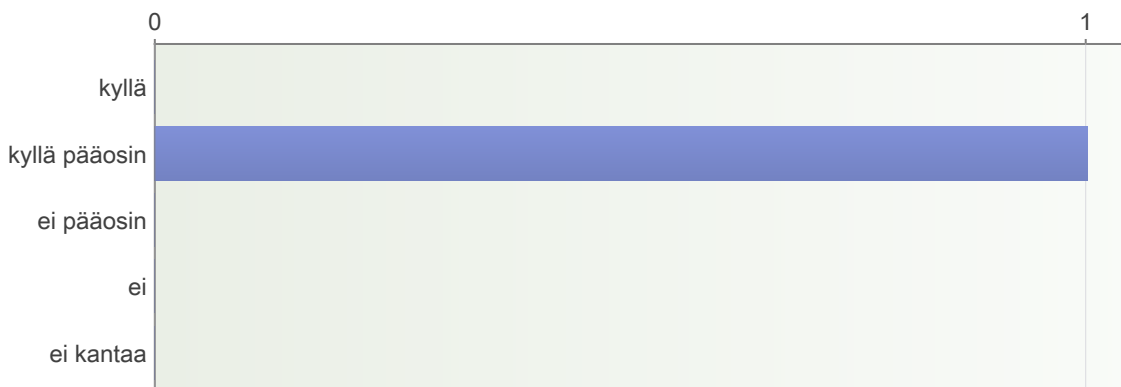
Vastaajien määrä: 1

- Valinnanvapaustuottajan alihankkijan valvontavastuu on epäselvä.

57. 16. Lakiluonnoksen 10 luvussa säädettäisiin palveluntuottajalle suoritettavista korvauksista.

16a. Ottavatko sote-keskuksen kiinteän maksun osuus ja sen määräytymistä koskevat tekijät riittävästi huomioon asiakkaiden erilaiset palvelutarpeet ja niiden aiheuttamat kustannukset?

Vastaajien määrä: 1

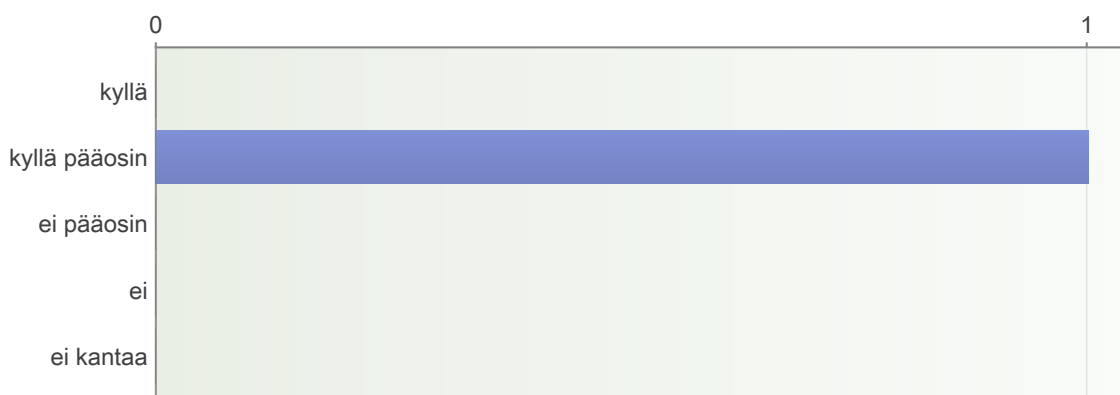
58. Vapaamuotoiset huomiot.

Vastaajien määrä: 1

- Kiinteä tarveperusteinen maksu on periaatteessa hyvä korvauksen määräytymisperuste. Esitetyn mallin riskinä on, että tarvekertoimien puutteellisuus saattaa kannustaa tuottajia ohjaamaan suuria kustannuksia aiheuttavat asiakkaat muualle hoidettavaksi. Lisäksi maakunnan mahdollisuus vaikuttaa korvauksiin on käytännössä rajattu. Esityksen mukaan maakunnan on viimeistään 31.12.2019 tehtävä päätös mm. suoran valinnan palvelun tuottajille suoritettavista korvauksista. Tämä ei ole perusteltua ja se voi kasvattaa siirtymävaiheen kustannuksia.

59. 16b. Ovatko säännökset muista korvauksista uudistuksen tavoitteiden kannalta tarkoituksenmukaisia?

Vastaajien määrä: 1

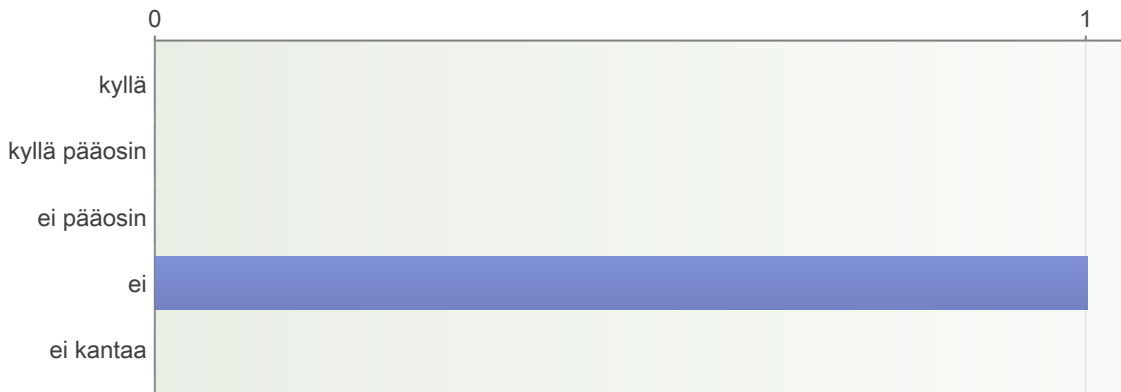
60. Vapaamuotoiset huomiot.

Vastaajien määrä: 1

- Maakunnalla on myös mahdollisuus myöntää muita korvauksia alueensa erityispiirteiden perusteella, mikä on hyvä asia. Maakunnan mahdollisuus vaikuttaa korvauksiin on käytännössä rajattu.

61. 16c. Turvaavatko säännökset maakunnan liikelaitoksen sote-keskukselle ja yksityisen tuottajan sote-keskukselle yhdenvertaiset toimintaedellytykset?

Vastaajien määrä: 1

62. Vapaamuotoiset huomiot.

Vastaajien määrä: 1

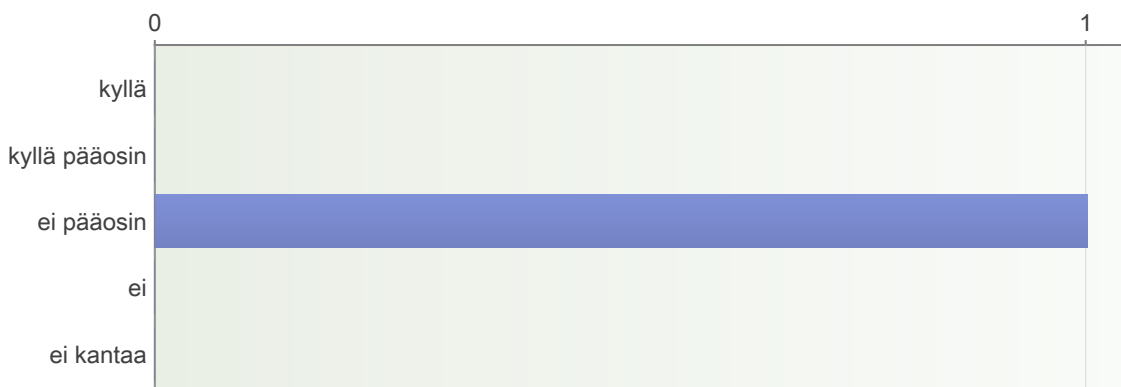
- Maakunnan liikelaitoksen tuottaessa itse valinnanvapauspalveluita sen tulee toimia pitkälti samoin kuin esim. osakeyhtiön, vaikka toiminta ei tapahdukaan muodollisesti yhtiömuodossa. Maakunnalla on viime kädessä vastuu palveluiden tuottamisesta, jos niitä ei hankita yksityisiltä palveluiden tuottajilta. On vaarana, että maakunnalle jää raskaimmin hoidettavat asiakkaat, mikä aiheuttaa kustannuspaineita maakunnalle. Maakunnan liikelaitoksen sote-keskukset ja yksityiset sote-keskukset eivät ole eivätkä ole yhdenvertaisessa asemassa, koska maakunnalla on aina viimesijainen vastuu asiakkaan palveluista.

Uudistus on erikoissairaanhoidon osalta osin ristiriidassa toiminnan keskittämistä koskevan valtakunnallisen tavoitteen kanssa, koska asiakassetelijärjestelmän kautta yksityiset palveluntuottajat voivat antaa tiettyjä erikoissairaanhoidon palveluita. Yksityisillä palveluntuottajilla ei kuitenkaan ole päivistysvelvoitetta, joka voi johtaa siihen, että yksityinen puoli houkuttelee erikoisosaamisen pois julkisilta liikelaitoksilta. Tämä on merkittävä riski päivistyksen turvaamisen kannalta.

Erikoissairaanhoidon tulisi jättää kokonaan valinnanvapauden ulkopuolelle tai vastaavasti myös yksityisillä palveluntuottajilla pitää olla samantasoinen päivistysvelvoite kuin julkisella liikelaitoksella.

63. 17. Lakiluonnoksen 12 luvussa säädettäisiin lain voimaantulosta. 17a. Turvaavatko 85 §:n mukaiset asiakasseteliä koskevat siirtymäsäännökset palvelujen saatavuuden siirtymävaiheessa?

Vastaajien määrä: 1

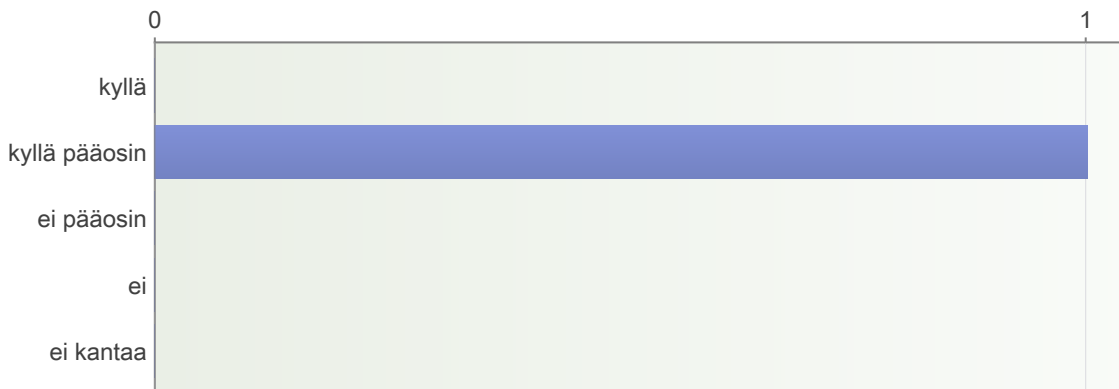
64. Vapaamuotoiset huomiot.

Vastaajien määrä: 1

- Henkilökohtainen budjetti tulee esityksen mukaan käyttöön 1.1.2020 ja asiakasseteli 1.7.2020. Eri-aikainen voimaantulo on ristiriidassa sen suhteen, että jos asiakas kieltäytyy henkilökohtaisesta budjetista, maakunnan liikelaitoksen on voitava hankkia palvelut asiakassetelillä. Lisäksi muutosvaiheessa tulee huomioida nykyinen laki sosiaali- ja terveydenhuollon palveluseleleistä.

65. 17b. Turvaavatko 86 ja 88 §:n mukaiset sote-keskusta koskevat siirtymäsäännökset palvelujen saatavuuden siirtymävaiheessa?

Vastaajien määrä: 1

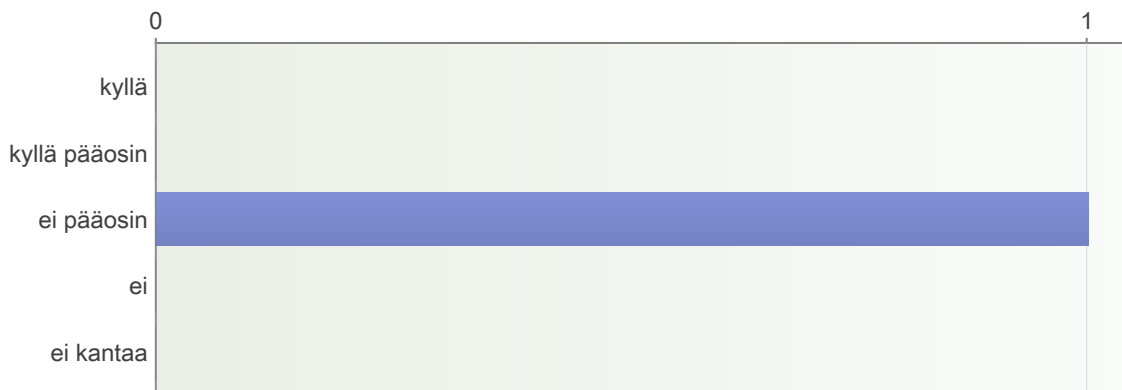
66. Vapaamuotoiset huomiot.

Vastaajien määrä: 1

- Voimaantumisen porrastaminen on perusteltua. Esityksen mukaan maakunnan pitää päättää sote-keskuksiin 1.1.2022 siirrettävistä konsultaatiopalveluista, ehdoista suoran valinnan palveluntuottajille sekä tuottajille maksettavista korvauksista viimeistään 31.12.2019 eli kaksi vuotta ennen toiminnan käynnistymistä. Tämä tulee olemaan haasteellinen tehtävä maakunnille mm. uusien tietojärjestelmien käynnistämisen vaatima aika huomioiden.

67. 17c. Turvaavatko 87 ja 89 §:n mukaiset suunhoidon yksiköitä koskevat siirtymäsäännökset palvelujen saatavuuden siirtymävaiheessa?

Vastaajien määrä: 1

68. Vapaamuotoiset huomiot.

Vastaajien määrä: 1

- Palveluiden saatavuuteen vaikuttaa ratkaisevasti palveluntuottajille asetettavat ehdot, korvausten taso ja yksityiskohdat. Nämä eivät ole vielä tiedossa. Myös asiakasmaksujen suuruus vaikuttaa palvelujen käyttöön. Kriittinen kysymys on, kuinka paljon asiakkaita siirtyy sv-korvatuista hammashoidon palveluista.

69. 17d. Turvaako esitys sosiaali- ja terveystalouden yksityisten tuottajien toimintaedellytykset?

Vastaajien määrä: 1

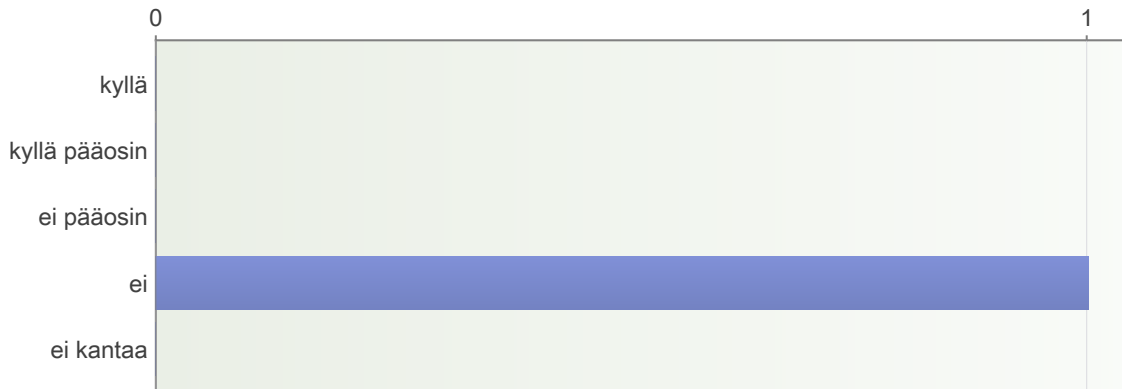

70. Vapaamuotoiset huomiot.

Ei vastauksia.

71. 17e. Antaako esitys riittävät edellytykset pienten toimijoiden toimimiseen sosiaali- ja terveydenhuollon palveluntuottajina?

Vastaajien määrä: 1

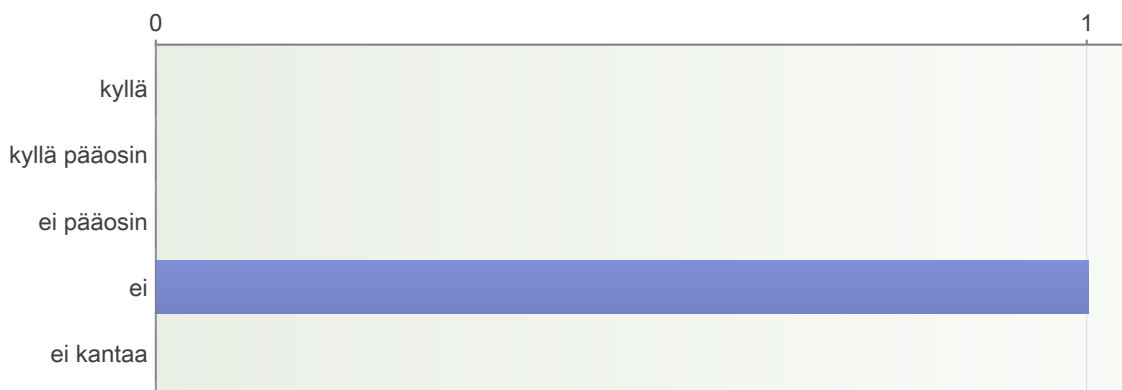
72. Vapaamuotoiset huomiot.

Vastaajien määrä: 1

- Todennäköisesti alkuvaiheessa pieniä toimijoita on asiakasseteli- ja henkilökohtaisen budjetin palveluissa. Sote-keskusten perustaminen tulee olemaan vaikeaa pk-yrityksille. Todennäköisesti markkinat keskittyvät tulevaisuudessa suuremmille yrityksille. Pienille tuottajille haasteellista on tietojärjestelmäpalveluihin liittyminen ja moninaiset raportointivelvoitteet.

73. 18. Onko uudistuksen vaikutukset arvioitu näkemyksenne mukaan oikein ja riittävästi?

Vastaajien määrä: 1

74. Vapaamuotoiset huomiot.

Vastaajien määrä: 1

- Uudistus tulee vaikuttamaan merkittäväällä tavalla kuntatyöntekijöihin. Vaikutusten arviointi siltä osin ei toteudu.

75. 19. Miten arvioisitte uudistuksen vaikuttavan oman organisaationne tai jäsenorganisaatioidenne asemaan?

Vastaajien määrä: 1

- Kyseessä on historiallisen suuri uudistus. Se tulee vaikuttamaan hyvin merkittäväällä tavalla kuntien tehtäviin ja asemaan. Pienessä kunnassa pelkona on palveluiden karkaaminen kauemmaksi kuntalaisista, mikä heikentää palveluiden saavutettavuutta. Lisäksi kuntien sote-kiinteistöjen tulevaisuuteen liittyy suuri epävarmuus. Mikäli kiinteistöjä ei käytetä jatkossa sote-palveluissa, on todella haasteellista löytää niihin korvaavaa toimintaa. Koko yhteiskunnan kannalta ei ole kenenkään etu, jos maas-samme on paljon tyhjiä kiinteistöjä. Lisäksi sote-uudistus vaikuttaa erittäin paljon mm. kuntien henkilöstöhallinnon tehtäviin ja aiheuttaa sopeuttamistarpeita kunnan omassa organisaatiossa.

76. 20. Muut vapaamuotoiset huomiot hallituksen esitysluonnoksesta.

Vastaajien määrä: 1

- Valinnanvapausmalli on erittäin monimutkainen. Ainakin osalla asiakkaista tulee olemaan vaikeuksia arvioida palvelukokonaisuutta. Malli aiheuttaa maakunnille paljon hallinnollista työtä. Onko riittävästi arvioitu sen vaikutuksia kustannuksiin? Malli antaa yksityisille toimijoille mahdollisuuden valikoida asiakkaansa, mitä ei voi pitää mitenkään perusteltuna. Maakunnalla tulee olemaan viimesijainen vastuu palveluiden järjestämisestä eli hyvin suurella todennäköisyydellä sen vastuulle jää kalleimmin hoidettavat asiakkaat. Erikoissairaanhoidon toimenpiteiden siirtämistä yksityisille ei ole erikoissairaanhoidon kokonaisuuden kannalta järkevää. Mikäli sote-henkilöstöä siirtyy paljon yksityisten yritysten palvelukseen, se aiheuttaa suuria ongelmia kunnallisen eläkejärjestelmän rahoitukseen. Työterveyshuollon ja opiskelijaterveydenhuollon jättäminen uudistuksen ulkopuolelle tuo käytännössä osittain päällekkäistä toimintaa.

77. 21. Yksilöidyt muutosehdotukset lakiluonnokseen.

Ei vastauksia.